

MODIFICACIÓ PROGRAMACIÓ 4t ESO A-B
CURS 2019-2020
SITUACIÓ EXTRAORDINÀRIA **COVID-19**

5. ORGANITZACIÓ I SEQÜENCIACIÓ DE CONTINGUTS, CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Els continguts de l'àrea de Valencià llengua i literatura s'agrupen en diversos blocs. Els continguts i els criteris d'avaluació es formulen per a 4t d'ESO.

En la redacció hem respectat la numeració dels criteris d'avaluació tal como apareixen en el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenament general de l'Educació Secundària Obligatoria i el Batxillerat a la Comunitat Valenciana.

Bloc 1. Comunicació oral: Escoltar i parlar

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

Gèneres dialogats de la comunicació oral, formals i espontanis, dels mitjans de comunicació social i dels àmbits professional i administratiu.

Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari.

Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.

Assumpció de diferents rols en equips de treball.

Aplicació i avaluació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció).

Adequació dels usos formals i informals al context.

Valoració de la conversa com a ferramenta de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres.

Creació del pensament de perspectiva.

Foment de la solidaritat, tolerància i del respecte i l'amabilitat.

Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatge cooperatiu.

Característiques dels textos orals de l'àmbit periodístic i dels textos publicitaris, professionals i administratius.

Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi dels textos expositius i argumentatius dels àmbits periodístic, professional i administratiu.

Ús de les tècniques de memorització i retenció de la informació: esquemes, resums i comentaris i crítiques.

Utilització de diccionaris i fonts d'informació en diferents suports.

Aplicació dels coneixements de la tipologia, de les propietats textuais i de l'estàndard formal en la producció oral de textos expositius i argumentatius.

Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en el procés de les presentacions orals.

Utilització de guies i enregistraments.

Selecció raonada dels productes que s'incloguen en el dossier d'aprenentatge.

Coneixement dels estudis i professions vinculats amb els coneixements de l'àrea.

Autoconeixement d'aptituds i interessos.

Procés estructurat de presa de decisions.

Continguts específics

Estudi, anàlisi i aplicació dels procediments lingüístics de l'argumentació: tipus d'arguments, la refutació, la modalització, la reformulació, emfatització, etc.

Participació en intercanvis comunicatius dels àmbits d'ús acadèmic, social, professional i administratiu, especialment dels gèneres periodístics informatius i d'opinió (entrevistes de treball, relacions amb institucions públiques i privades, tertúlies, activitats de relació i dinamització, programes de mediació del centre, difusió de les activitats extraescolars, entorns virtuals de comunicació, ràdio local, etc.).

Participació en reformulacions del missatge en contextos multilingües.

Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.) i de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment al defensar els drets propis, etc.

Aplicació, anàlisi i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics: gesticulació, mirada, to, dicció, espai, etc.

Utilització de l'estàndard i d'un llenguatge no discriminatori.

Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals dels mitjans de comunicació (debats, tertúlies, entrevistes, conferències, discursos, missatges publicitaris de la ràdio, etc.) i dels àmbits professional i administratiu (entrevista de treball, anuncis de treball, reclamacions i queixes telefòniques, etc.).

Anàlisi de la informació no verbal corporal (gestos, mirada, postura, contacte físic, etc.) i paralingüística (la dicció, l'accentuació, el ritme i el to de veu).

Interpretació del so i la imatge en els textos audiovisuals.

Aplicació autònoma de les estratègies de comprensió oral en els textos periodístics, publicitaris i dels àmbits professional i administratiu (activació de coneixements previs; anticipació; manteniment de l'atenció; confirmació o rebutjament d'hipòtesis; resolució de problemes de comprensió lèxica; reformulació, extracció i selecció d'informacions concretes presents en el text, etc.).

Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions, conferències, enquestes i entrevistes, reportatges, cròniques, ressenyes orals i taules redones de temes relacionats amb el currículum i polèmics de l'actualitat, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball.

Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral en textos expositius i argumentatius: ordre, claredat i rigor en l'exposició; riquesa expressiva; la ironia; tipus d'arguments; recursos d'emfatització i d'expansió de la informació. Especial atenció a les interferències lingüístiques.

Detecció d'incoherències, repeticions de connectors, pobresa lèxica, ambigüitats, etc., i dificultats en la comunicació.

Anàlisi, aplicació i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics (gestos, moviments, mirada, gestió de temps, espai, prosòdia i elocució).

Elaboració de presentacions orals: planificació (activació de coneixements previs i guió), documentació (fontes variades i en altres llengües), selecció i reorganització de la informació, textualització i avaluació (de l'organització del contingut, dels recursos, dels elements no verbals corporals i paralingüístics i del procés).

criteris d'avaluació.

BL1.1. Participar activament i respectuosament en intercanvis comunicatius, reals o dramatitzats, especialment en els representatius dels mitjans de comunicació social i del àmbits professional i administratiu, sobre temes polèmics de l'actualitat, defensant críticament les opinions pròpies amb fluïdesa i riquesa lèxica; ajustant el registre, el to i les normes de cortesia a la situació comunicativa, i utilitzant les estratègies d'interacció oral.

BL1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu, especialment periodístics i publicitaris, analitzant els elements formals i de contingut, la informació no verbal i les convencions pròpies del gènere, i utilitzant les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta, per a construir-se una opinió crítica.

BL1.4. Produir de forma oral, amb el suport de les TIC i la supervisió del professorat, textos formals dels àmbits acadèmic, social, professional i administratiu, amb especial atenció als gèneres periodístics i publicitaris dels mitjans de comunicació, de temes relacionats amb el currículum i l'actualitat, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, ajustant el registre al grau de formalitat i aplicant les propietats textuais i l'expressivitat adequada, per a millorar les seues habilitats lingüístiques i estructurar el pensament.

BL1.5. Avaluar, de manera autònoma, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.

BL1.6. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessaris per a desenvolupar-los, i comparar-los amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.

Estàndards d'aprenentatge avaluables.

BL1.1.1. Participa en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat o pròxims als seus interessos.

BL1.1.2. Participa en intercanvis comunicatius utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i els estratègies d'interacció oral.

BL1.1.3. Participa en intercanvis comunicatius aportant arguments raonats per a defensar les opinions pròpies de manera clara i ordenada.

BL1.1.4. Participa en intercanvis comunicatius prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat.

BL1.2.1. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat.

BL1.2.2. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes i dona suport a companys i companyes, demostra empatia i reconeix les seues aportacions.

BL1.2.3 Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

BL1.3.1. Interpreta textos orals i audiovisuals propis dels àmbits social, professional i administratiu, especialment periodístics i publicitaris, per a construir-se una opinió crítica.

BL1.3.2. Interpreta textos orals i audiovisuals analitzant les característiques formals i de contingut, la informació no verbal i les convencions pròpies del gènere.

BL1.3.3. Interpreta textos orals i audiovisuals utilitzant les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.

BL1.4. Produir de forma oral, amb el suport de les TIC i la supervisió del professorat, textos formals dels àmbits acadèmic, social, professional i administratiu, amb especial atenció als gèneres periodístics i publicitaris dels mitjans de comunicació, de temes relacionats amb el

currículum i l'actualitat, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, ajustant el registre al grau de formalitat i aplicant les propietats textuais i l'expressivitat adequada, per a millorar les seues habilitats lingüístiques i estructurar el pensament.

BL1.4.1. Produïx, de forma oral, amb el suport de les TIC i la supervisió del professorat, textos formals dels àmbits acadèmic i social, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.

BL1.4.2. Produïx, de forma oral, amb el suport de les TIC i la supervisió del professorat textos formals dels àmbits professional i administratiu, amb especial atenció als gèneres periodístics i publicitaris dels mitjans de comunicació, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.

BL1.4.3. Produïx, de forma oral, textos breus utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, i ajusta el registre al grau de formalitat.

BL1.4.4. Produïx, de forma oral, textos breus aplicant les propietats textuais i l'expressivitat adequada al registre utilitzat.

BL1.5.1. Avalua, de manera autònoma, les produccions orals, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.

BL1.6.1. Busca i selecciona informació rellevant sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu.

BL1.6.2. Analitza els coneixements, habilitats i competències dels estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu.

BL1.6.3. Compara les habilitats i competències que requereixen els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.

Bloc 2. Comunicació escrita: Llegir i escriure.

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

Característiques bàsiques dels textos de l'àmbit periodístic (notícia, reportatge, entrevista, editorial, article d'opinió, columna, carta al director, crítica) i dels textos publicitaris: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals.

Característiques bàsiques de textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu (carta comercial, correu electrònic, sol·licitud, reclamacions, oferta de treball, factura, currículum senzill, normativa professional, etc.): funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals.

Aplicació del coneixement sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos dels àmbits periodístic i publicitari.

Ús d'estratègies de planificació com a part del procés d'escriptura, especialment en textos dels àmbits periodístic, publicitari, professional i administratiu: formular objectius, fer plans d'escriptura amb autonomia, etc.

Reflexió sobre la importància de l'escriptura com un instrument per a la creativitat, facilitador d'aprenentatge i estímul per al desenvolupament personal.

Selecció raonada dels textos produïts que s'inclouen en el dossier d'aprenentatge.

Ús de tècniques de síntesi de la informació: esquema, taula, mapa conceptual i resum de textos argumentatius.

Actuació eficaç en equips de treball: compartir informació i recursos, buscar l'autonomia en el funcionament de l'equip, responsabilitzar-se del treball individual, valorar el treball dels

companys animant-los i mostrant sensibilitat i comprensió pels seus punts de vista, usar estratègies de supervisió i resolució de problema, avaluar processos i el treball individual i de l'equip resultant, etc.

Recerca, localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals, atenent especialment els textos dels mitjans de comunicació, en llengües diverses, i utilització de procediments per a la citació bibliogràfica.

Utilització de diferents tipus de biblioteques (aula, centre, pública, personal, virtual) per a obtenir informació.

Reflexió autònoma sobre el procés d'aprenentatge i els coneixements de qualsevol tipus adquirits durant la realització d'un projecte de treball.

Utilitzar el pensament com un mitjà i un fi per a la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans per al desenvolupament personal.

Valoració de l'error com a oportunitat.

Autoconeixement. Valoració de fortaleses i debilitats.

Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació.

Superació d'obstacles i fracassos. Mostrar iniciativa, idees innovadores, perseverança i flexibilitat.

Utilització del pensament alternatiu.

Desenvolupament del sentit crític.

Ús d'eines digitals de recerca en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc., i visualització.

Aplicació d'estratègies de filtratge en la recerca de la informació.

Emmagatzemament de la informació digital en dispositius informàtics i serveis de la xarxa. Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la recerca i contrast d'informació.

Organització de la informació seguint diferents criteris.

Disseny de presentacions multimèdia. Tractament de la imatge.

Producció senzilla d'àudio i vídeo.

Ús d'eines de producció global en la web.

Coneixement i ús de drets d'autor i llicències de publicació.

Ús de les eines més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.

Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge.

Ús de serveis de la web social com blogs, wikis, fòrums, etc.

Adquisició d'hàbits i conductes per a filtrar la font d'informació més completa i compartir-la amb el grup.

Adquisició d'hàbits i conductes per a comunicació i la protecció de l'individu i per a protegir els altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació a aquest.

Continguts específics

Aplicació dels coneixements sobre les característiques dels textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu, a la comprensió, interpretació i anàlisi d'aquests: descripció de la disposició tipogràfica; anàlisi de la situació comunicativa; identificació de la tipologia textual i del gènere; identificació o generació del tema o tesi i de l'organització del contingut;

localització o deducció d'informació explícita i implícita; identificació de punts de vista i de la intertextualitat, distinció entre informació i opinió; anàlisi dels mecanismes gramaticals, del llenguatge discriminatori i dels recursos expressius (ironia, metonímia, etc.); interpretació de la informació contextual i no verbal dels textos publicitaris, valoració de la relació entre aspectes formal i el contingut, etc.

Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (notícies, reportatges, cròniques, etc.), instructius (lleis, normes, etc.), expositius (reportatges, monografies, diccionaris diversos, etc.), argumentatius (editorial article d'opinió, columna, carta al director, crítica, textos publicitaris en periòdics, revistes, tanques, web, etc.).

Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu. Abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir els objectius de la lectura, formular prediccions o hipòtesis a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context, disposició tipogràfica), identificar la tipologia, el gènere i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut, de l'estructura i dels diversos elements en un text discontinu, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuals, contextuals i paratextuals) i interpretar sentits figurats i significats no explícits; resoldre problemes de comprensió lèxica. Després de la lectura: identificar o deduir el tema, la tesi, la idea principal, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través d'esquemes, taules, mapes conceptuals i resums; respondre preguntes concretes sobre aspectes formals, de contingut i de relació amb el context; elaborar conclusions personals, relacionant el contingut amb la pròpia experiència i formant-se una opinió pròpia a partir de la informació del text; valorar críticament i avaluar les prediccions efectuades, la consecució dels objectius de la lectura, el sentit global del text i les conclusions personals.

Producció de textos escrits narratius (notícies, cròniques periodístiques, etc.), expositius (treballs d'investigació, memòria tècnica d'un projecte realitzat, etc.), argumentatius (articles d'opinió, treballs d'investigació, textos publicitaris, etc.), dels àmbits professional i administratiu, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.

Ús autònom d'estratègies de textualització o escriptura com a part del procés de producció escrita: redactar esborranys, usar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure.

Creació de textos escrits dels àmbits periodístic i publicitari, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promoguen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics (metonímia, ironia, pleonasme, etc.) i recursos del llenguatge no verbal, i utilitzant eines digitals d'edició i presentació amb autonomia.

Ús de tècniques de selecció, organització i revisió del lèxic nou.

Ús de processadors de textos en l'escriptura: columnes, estils, plantilles, etc.

Avaluació amb autonomia de les produccions pròpies o alienes, com a part del procés d'escriptura, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, coherència i cohesió, amb la finalitat de millorar els textos.

Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.

Reescriptura total o parcial dels textos escrits, corregint els errors en l'adequació, coherència, cohesió i correcció detectats en el procés d'avaluació i revisió.

Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.

Planificació i realització amb autonomia de projectes de treball individuals i en equip sobre temes del currículum, amb especial interès per les obres literàries, o sobre temes socials, científics, culturals i literaris motivadors per a l'alumnat seguint les fases del procés: presentació (coneixement de l'objectiu del projecte, activació de coneixements previs, organització i planificació), recerca d'informació (planificació; obtenció, selecció, reorganització i posada en comú de la informació), elaboració del producte final (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final), avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final i del procés d'elaboració del projecte).

Utilització autònoma de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals sense copiar els enunciats literals de les fonts; presentar el treball.

Realització, formatat senzill i impressió de documents de text.

Construcció d'un producte o meta col·lectiu, compartint informació i recursos.

criteris d'avaluació

BL2.1. Interpretar textos escrits de l'àmbit personal, acadèmic, social, professional i administratiu, amb especial atenció als gèneres periodístics informatius i d'opinió, als textos publicitaris dels mitjans de comunicació de masses i als textos dels àmbits professional i administratiu, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text.

BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica i gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu de diverses tipologies, centrant-se en els gèneres periodístics informatius i d'opinió, en textos publicitaris amb sentit creatiu i estètic i en textos dels àmbits professional i administratiu amb ajuda de models, aplicant les estratègies del procés d'escriptura, utilitzant un llenguatge no discriminatori.

BL2.3. Avaluar, amb autonomia, els textos escrits propis o aliens com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de forma autònoma, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.

BL2.4. Sintetitzar textos orals i escrits argumentatius utilitzant esquemes, taules, mapes conceptuals i resums; seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original ni incloga interpretacions personals, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.

BL2.5. Realitzar, amb sentit crític i creativitat, tasques i projectes de treball individuals o col·lectius, amb autonomia, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics, culturals, professionals i literaris motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'elaboració d'un projecte de treball, contrastant la informació, citant-ne adequadament la procedència, incloent-hi la bibliografia i la bibliografia web, i fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final i comunicar de forma personal els resultats obtinguts.

BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics, culturals, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; editar continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori o serveis de la web, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable.

BL2.7. Realitzar amb autonomia, de forma eficaç, tasques o projectes; tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient es les seues fortaleses i debilitats; mostrar curiositat i interès durant el desenvolupament d'aquests, i actuar amb flexibilitat buscant per iniciativa pròpia solucions alternatives.

Estàndards d'aprenentatge avaluable.

BL2.1.1. Interpreta textos escrits, amb especial atenció als gèneres periodístics informatius i d'opinió, als textos publicitaris dels mitjans de comunicació de masses i als textos dels àmbits professional i administratiu, per a construir el significat global del text.

BL2.1.2. Interpreta textos escrits a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell acadèmic.

BL2.1.3. Interpreta textos escrits utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura.

BL2.2.1. Aplica les estratègies de planificació en el procés d'escriptura de textos de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.

BL2.2.2. Escriu, amb adequació, coherència i cohesió pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.

BL2.2.3. Escriu, amb correcció ortogràfica i gramatical pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, professional i administratiu, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.

BL2.2.4. Escriu amb correcció lèxica pròpia del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, professional i administratiu, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.

BL2.2.5. Escriu textos utilitzant un llenguatge no discriminatori.

BL2.3.1. Avalua, amb autonomia, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura, i identifica errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu.

BL2.3.2. Avalua, amb autonomia, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura, i identifica els errors de correcció (ortogràfica o gramatical) del nivell educatiu.

BL2.3.3. En el procés de revisió de textos escrits, resol els dubtes de forma autònoma amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.

BL2.4.1. Sintetitza, utilitzant els procediments de síntesi adequats al nivell educatiu i a la tipologia textual, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades, textos orals i escrits argumentatius, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.

BL2.4.2. Elabora un text coherent i cohesionat que no reproduïx literalment parts del text original ni inclou interpretacions personals.

BL2.5.1. Realitza amb autonomia, sentit crític i originalitat projectes de treball individuals i en equips cooperatius sobre temes diversos relacionats amb els àmbits periodístic o

professional seguint les fases del procés d'elaboració (planificació, supervisió, avaluació i comunicació).

- BL2.5.2. Cita adequadament la procedència de la informació utilitzada en els projectes de treball que realitza i hi inclou una bibliografia i bibliografia web.
- BL2.5.3. Fa una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats, l'adapta a canvis i imprevistos i transforma les dificultats en possibilitats.
- BL2.5.4. Avalua amb ajuda de guies, el procés i el producte final, i comunica de forma personal els resultats obtinguts.
- BL2.6.1. Realitza projectes de treball buscant i seleccionant informació en mitjans digitals a partir d'una estratègia de filtratge de forma contrastada; la registra en paper de forma acurada o l'emmagatzema digitalment en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.
- BL2.6.2. Col·labora i es comunica per a construir un producte o tasca col·lectiva, filtrant i compartint informació i continguts digitals i utilitzant les eines de comunicació TIC, serveis de la web social i entorns virtuals d'aprenentatge.
- BL2.6.3. Realitza projectes de treball i crea i edita continguts digitals (documents de text, presentacions multimèdia i produccions audiovisuals) per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori o serveis de la web aplicant-hi els diferents tipus de llicències.
- BL2.6.4. Aplica bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals i preveu i denuncia males pràctiques com el ciberassetjament i en protegeix els altres.
- BL2.7.1. Té iniciativa per a proposar i emprendre accions que contribuïsquen a realitzar, de forma eficaç, tasques o projectes individuals o col·lectius.
- BL2.7.2. Reconeix, amb autonomia, les seues fortaleses, les utilitza adequadament, identifica les seues debilitats i s'esforça per superar-les.
- BL2.7.3. Manté amb autonomia la curiositat i l'interés durant tot el procés de realització de tasques o projectes.
- BL2.7.4. Actua amb flexibilitat davant d'obstacles i dificultats i busca per iniciativa pròpia solucions.

Bloc 3. Coneixement de la llengua

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

Ús de majúscules i minúscules en les noves tecnologies de la comunicació.

Identificació de l'estructura i dels nexes propis de les oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives o de relatiu, adverbials pròpies i d'implicació lògica, així com de les funcions sintàctiques que exercixen elements que les componen.

Reconeixement dels elements de la situació comunicativa i de les propietats textuais en textos, especialment expositius i argumentatius, dels àmbits periodístic, laboral i administratiu.

Anàlisi de la coherència textual: parts temàtiques constitutives dels textos i progressió temàtica; identificació d'idees principals i secundàries; resum, destacat la tesi explícita o implícita defesa per l'autor i els arguments utilitzats; justificació de la progressió temàtica, estructura i organització, en funció de la intenció comunicativa.

El marc jurídic de les llengües cooficials a la Comunitat Valenciana.

La importància de la varietat estàndard en els mitjans de comunicació.

Continguts específics

Caracterització semàntica de categories gramaticals.

Identificació d'adjectius, pronoms i adverbis relatius.

Establiment del plural de llatinismes, préstecs i neologismes.

Procediments de formació de paraules (composició i derivació, parasíntesi i acronímia).

Significat de prefixos i sufixos, atenent-ne els d'origen grecollatí.

Formació de substantius, adjectius, verbs i adverbis a partir d'altres categories gramaticals.

Reconeixement de llatinismes, paraules patrimonials i cultismes. El doblat.

Significat de neologismes de préstecs lèxics atenent el seu origen i procedència (hel·lenismes, arabismes, anglicismes, gal·licismes, italianismes, lucismes, altres llengües) i a la manera d'incorporació en la llengua (xenismes, paraules hispanitzades, híbrids).

Nivells de significat de paraules i expressions en el discurs oral i escrit.

Significat connotatiu i denotatiu.

Significat, significant i referent.

Sema, semema, camp semàntic i camp associatiu.

Anàlisi de la cohesió textual: connectors textuais (d'addició, oposició, causa, conseqüència, comparatius, de reformulació d'ordre, condició i hipòtesi, etc.), mecanismes lexico-semàntics com ara repeticions lèxiques, el·lipsi i relacions semàntiques (sinònims, hiperònims, metàfores i metonímies, eufemismes, ús d'anàfores i paral·lelismes, etc.), mecanismes de cohesió gramatical (substitucions pronominals, dixi espacial i temporal, anàfores i catàfores, eix temporal) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics.

Anàlisi de l'adequació textual: tipologia textual, del gènere i àmbit d'ús, en funció de la finalitat del text i de la intenció de l'emissor (funcions del llenguatge); relació existent entre l'emissor i el receptor; les marques lingüístiques de modalització (dixi personal i social, verbs modals; quantificació i qualificació: ús valoratiu d'adjectius determinatius, articles, pronoms i adjectius qualificatius i lèxic connotatiu; grau de certesa; modalitat oracional; figures literàries valoratives; variació del registre lingüístic, atenent l'ús de col·loquialismes, barbarismes, vulgarismes, imprecisions, expressions clixés, estereotips lingüístics i argot) i ús d'un llenguatge no discriminatori en funció dels elements de la situació comunicativa.

El bilingüisme i la diglòssia. Les actituds i els estereotips lingüístics. La normalització lingüística.

criteris d'avaluació

- BL3.1. Identificar les diferents categories gramaticals que componen un text, propi o aliè, i establir la concordança entre aquestes, classificar-les, analitzar-les morfològicament, i reconèixer el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exercixen en el discurs, i utilitzar-les correctament per a avançar en la comprensió i creació correcta de textos propis dels àmbits periodístic, professional i administratiu.
- BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.
- BL3.3. Identificar els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics, préstecs d'altres llengües i l'origen del lèxic propi, per a enriquir el vocabulari.
- BL3.4. Explicar els distints nivells de significat de paraules i expressions identificant l'ús connotatiu i denotatiu de la llengua per a captar el sentit global d'un text; aplicar l'ús connotatiu i denotatiu de la llengua en l'elaboració de textos.
- BL3.5. Identificar l'estructura i els nexes propis d'oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives, adverbials pròpies i d'implicació lògica, i analitzar-les morfosintàcticament, per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu amb més correcció i propietat.

- BL3.6. Reconèixer les propietats textuais en textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu, i aplicar-les al comentari pragmàtic, per a compondre textos orals i escrits amb adequació, coherència i cohesió.
- BL3.7. Explicar el marc jurídic de les llengües cooficials a la Comunitat Valenciana, així com establir els trets de la varietat estàndard, reconeixent la importància de l'existència d'una norma de la llengua com a element de cohesió cultural.

Estàndards d'aprenentatge avaluable.

- BL3.1.1. Identifica les diferents categories gramaticals que componen un text propi dels àmbits periodístic, professional i administratiu, estableix la concordança entre aquestes i les classifica.
- BL3.1.2. Identifica les diferents categories gramaticals d'un text propi o aliè, les analitza morfològicament, i reconeix el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exercixen en el discurs.
- BL3.1.3. Crea i revisa textos propis dels àmbits periodístic, professional i administratiu utilitzant correctament les categories gramaticals.
- BL3.2.1. Crea i revisa textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.
- BL3.3.1. Identifica els diferents procediments de creació del lèxic, propis del nivell, per a enriquir el vocabulari.
- BL3.4.1. Explica els distints nivells de significat de paraules i expressions, i identifica l'ús connotatiu i denotatiu de la llengua per a captar el sentit global d'un text.
- BL3.4.2. Aplica l'ús connotatiu i denotatiu de la llengua en l'elaboració de textos.
- BL3.5.1. Identifica l'estructura i els nexes propis d'oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives, adverbials pròpies i d'implicació lògica, per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos amb més correcció i propietat.
- BL3.5.2. Analitza morfosintàctica ment oracions coordinades, juxtaposades i d'oracions subordinades substantives, adjectives, adverbials pròpies i d'implicació lògica, per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos amb més correcció i propietat.
- BL3.6.1. Reconeix les propietats textuais en textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu, per a compondre textos orals i escrits amb adequació, coherència i cohesió.
- BL3.6.2. Aplica els coneixements sobre les propietats textuais en textos dels àmbits periodístic, professional i administratiu, per a utilitzar-les en la composició de textos oral i escrits.
- BL3.7.1. Explica el marc jurídic de les llengües cooficials a la Comunitat Valenciana.
- BL3.7.2. Estableix els trets de la varietat estàndard en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.

Bloc 4. Educació literària

Continguts comuns amb llengua castellana i literatura

Utilització, de manera progressivament autònoma i responsable, de diferents tipus de biblioteques (d'aula, centre, pública i virtual).

Coneixement i respecte de les normes de funcionament, consulta guiada de catàlegs digitals i en línia.

Continguts específics

Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.

Selecció de lectures de manera autònoma o a proposta del professor, de la biblioteca o d'altres àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.)

Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal.

Aproximació al coneixement d'altres mons (real o imaginaris) a partir de la lectura.

Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell.

Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals, relacionant-los amb el cinema, la ràdio i la televisió.

Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.

Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada.

Creació d'un dossier d'aprenentatge de lectura que incloga una selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, videopoemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir d'eines web, citacions i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de l'elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat).

Foment de l'hàbit lector per mitjà de la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.)

Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cinema, etc.) relacionant obres, personatges i temes universals: el món de la raó, el destí, anhels de llibertat, la visió de l'insòlit, l'home en societat, la visió d'Europa i Espanya.

Pervivència i evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg de la història a partir de la comparació d'obres d'art i textos literaris i dels mitjans de comunicació, amb especial dedicació a moviments literaris més actuals: les avantguardes i el segle xx, la ciència en la literatura, etc.

Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades.

Introducció a la literatura des del segle xix a l'actualitat a partir dels textos d'autoria masculina i femenina.

Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius.

Temes: el món de la raó, el destí, anhels de llibertat, la visió de l'insòlit, l'home en societat, la visió d'Europa i Espanya, estereotips femenins, etc.

Tòpics: *carpe diem*, *tempus fugit*, *locus amoenus*, etc.

La Renaixença. Característiques generals.

El modernisme.

El noucentisme.

Les avantguardes.

La poesia de la postguerra.

La narrativa de la postguerra.

Les noves tendències teatrals.

L'assaig de la postguerra.

La literatura des dels anys seixanta fins al nostres dies.

Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers.

Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (sinècdoque, metonímia, sinestèsia, ironia, etc.), pla morfosintàctic (pleonasme, concatenació, commutació, etc.), pla fònic (paronomàsia, etc.)

Criteris d'avaluació

BL4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professorat, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant-hi tècniques expressives i teatrals.

BL4.2. Elaborar un dossier d'aprenentatge, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de forma reflexiva i crítica.

BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle xviii, en creacions de diferent naturalesa.

BL4.4. Analitzar un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle xviii, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitjà de la formulació de judicis personals.

Estàndards d'aprenentatge avaluables.

BL4.1.1. Realitza lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, i aplicant-hi, amb supervisió, tècniques expressives i teatrals.

BL4.2.1. Elabora un dossier d'aprenentatge, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures pròximes als interessos de l'alumnat, adequades al nivell, de forma reflexiva i crítica.

BL4.3.1. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, i analitzat i compara obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle xviii, en creacions de diferent naturalesa.

BL4.4.1. Analitza un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle xviii, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura.

BL4.4.2. Identifica els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere dels textos de l'edat mitjana al segle xviii analitzats.

BL4.4.3. Realitza un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes de l'anàlisi de textos literaris de l'edat mitjana al segle xviii, per mitjà de la formulació de judicis personals.

Treballar de forma competencial en l'aula suposa un canvi metodològic important; el docent passa a ser un gestor de coneixement dels alumnes i l'alumnat adquireix un major grau de protagonisme.

L'àrea de Llengua i literatura és de les anomenades instrumentals, el docent maneja dos objectius fonamentals: la consecució d'objectius curriculars a través de continguts del currículum i el desenvolupament d'habilitats que afavoriran l'aprenentatge dels alumnes en altres àrees.

En aquest procés es necessari **l'entrenament individual i el treball reflexiu** de procediments bàsics de l'assignatura: la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita i l'argumentació, que són extrapolables a altres àrees i contextos d'aprenentatges.

En alguns aspectes de l'àrea, fonamentalment en aquelles àrees que persegueixen les habilitats de comunicació entre iguals i el desenvolupament de l'expressió i la comprensió oral, el **treball en grup col·laboratiu** aporta, a més d'un entrenament d'habilitats socials bàsiques i un enriquiment personal des de la diversitat, una plataforma immillorable per a entrenar la competència comunicativa.

Des del coneixement de la diversitat de l'aula i en resposta a les múltiples intel·ligències predominants en els alumnes, el desenvolupament d'activitats des de la **teoria de les intel·ligències múltiples** facilita que tots els alumnes pugen arribar a comprendre els continguts que han d'adquirir per al desenvolupament dels objectius d'aprenentatge.

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura és indispensable la **vinculació a contextos reals**, i l'aplicació dels conceptes més abstractes per a millorar el desenvolupament lingüístic de l'estudiant. Per això, les tasques competencials proposades facilitaran aquest aspecte i permetran la contextualització d'aprenentatges en situacions quotidianes i pròximes als alumnes.

Aclariments:

Hem subratllat aquells continguts que possiblement no es podran assolir a causa de la situació que estem vivint. No obstant, a partir del mes de maig, els grups de 4t d'ESO començaran a tindre també classes telemàtiques (videoconferències per Webex), i d'aquesta manera, es pretén poder arribar a donar els màxims continguts possibles.

Cal remarcar, que donarem molta importància als textos i a la literatura. Mitjançant aquests dos blocs, podrem treballar intrínsecament molts continguts que cal reforçar i seguir treballant.